

SKI HISTORIE- LAG

Kalender 1988

FORSIDEN:

HOS FOTOGRAF NIELSEN

Interiørbilde fra Ski Fotomagasin i Jernbaneveien. Bildet på disken er av Sonja Henie – i 1936? Fotograf Nielsen var en kjent skikkelse i Ski; en kunstnerstype med alpelue og kappe, og et svært fotoapparat på stativ. Det var en begivenhet når han kom på skolen for å ta klassebilder. Fotograf Nielsen drev fotoforretningen i det lille huset sitt i en menneskealder. Dessverre har vi ikke greid å oppspore noe av det bildemateriale som burde ha ligget igjen der. Kan noen hjelpe oss med det? På bildet står også fru Nielsen. Hun jobbet i forretningen i alle år, og ble dessuten kjent for sin fine lille have med de digre solsikene, og for iherdig innsats for Ski blindeforening. Idag holder Sebra til i fotograf Nielsens hus, og fruens vakre have er blitt parkeringsplass. Snart blir huset revet for å gi plass til NSB's nybygg.

Fotograf: Nielsen – med selvutløser

*Informant: Kalenderkomitéen,
Hermann Sæther*

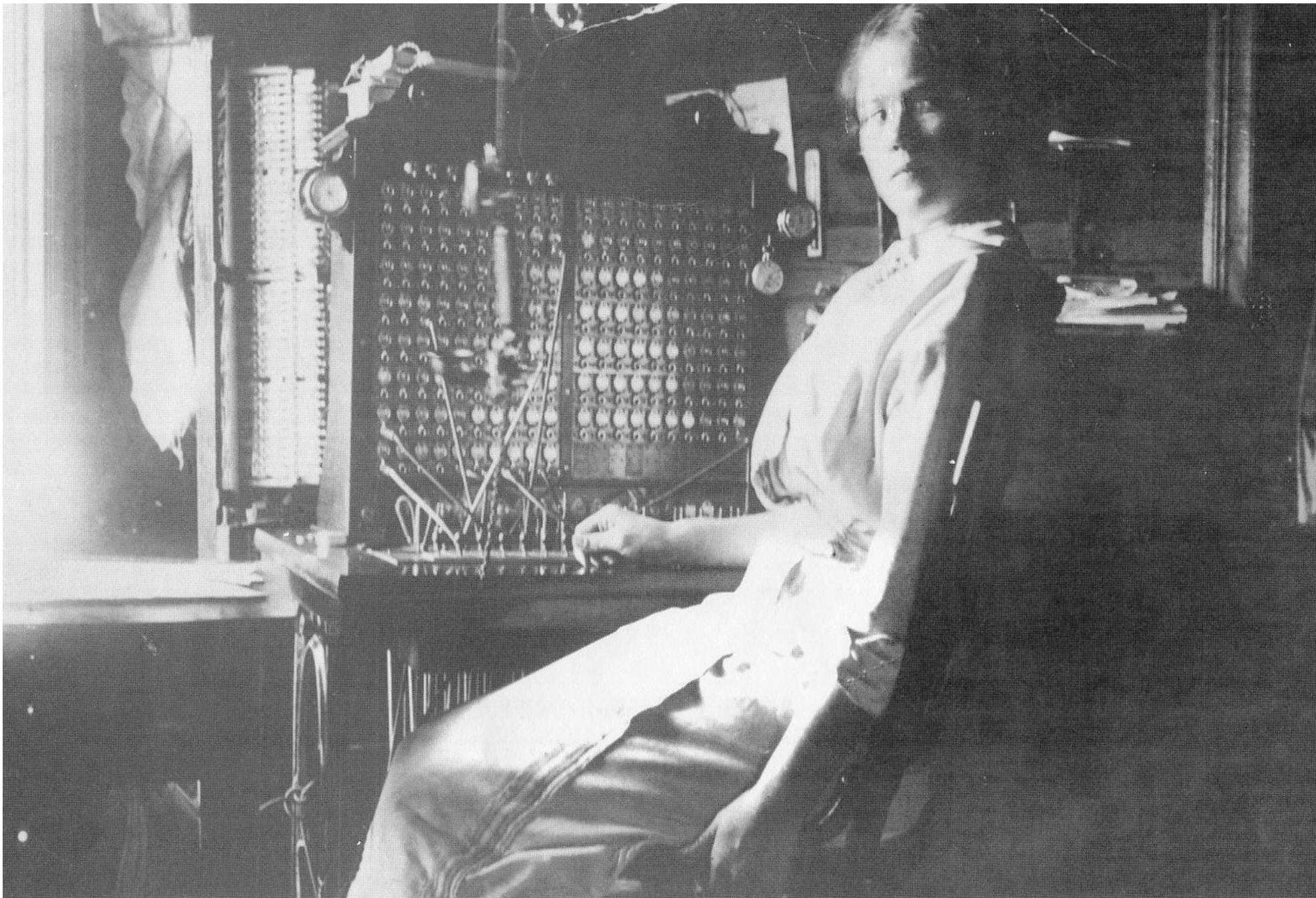

En januardag i 1912

Hovedbygningen på Sander Østre ved Kirkevegen i Ski. Bildet er tatt fra jordet nedenfor huset, og viser syd- og vestfasadene. Bua til venstre er senere blitt borte. Det lille huset på stativ er en bikube. Sander Østre har ofte skiftet eiere, så den har aldri vært ættegård. I bygdeboka står nevnt 15 eierskifter fra 1725 til 1918. Sander Østre har vært i familien Norums eie siden 1918. I 1912, da dette bildet ble tatt, hadde akkurat J. E. Stortrøen overtatt gården. Han leide ut hele 2. etg. til dyrlege Th. Hemsens. De nygifte i 2. etg. hadde «de koseligste stuer; lavloftet, med nye skinnende mahognymøbler og hvite, lette gardiner». På bildet er barnepiken Aagot Mathisen ute med Ellen Hemsens i hjemmesnekret sluffe. Aagot Mathisen var fra Ski – og flyttet senere til Amerika.

Fotograf: Th. Hemsens

Informant: Ellen (Hemsens) Five
Bygdeboka, bd. II

Den første telefonsentralen i Ski

var i villa «Solvang», den nåværende presteboligen i Vardåsvegen. Sentralens faste bestyrerinne var frk. Martha Colbjørnsen. Her bodde både hun og telefonistinnen Mathilde Johansen (senere Ruud). Bildet er fra 1914 og viser Mathilde ved sentralbordet. Mathilde arbeidet hos frk. Colbjørnsen i 8 år. Etter grundig opplæring og praksis på Bogers hotell ble Mathilde Ruud senere kjent som hele Skibyens selskapskokke.

Fotograf: ukjent

Informant: Mathilde Ruud forteller i Minneoppgaven for eldre 1965.

Randi Aasgaard (datter til Mathilde)

Friluftsliv ved Langen i 1911

Kjøpmann H. P. Bjørnstad hadde en liten hytte som lå mellom Kile og Bogerbråten. Vennene fra Skibyen dro ofte dit, både sommer og vinter. Bildet er fra en ski- og jakttur i 1911. Fra venstre tannlege Ragna Bjørnstad, kjøpmann Hans Petter Bjørnstad og hans frue, Inger Johanne Bjørnstad, Betty Hemsén og dyrlege Thorleif Hemsén. Vennene prøvde iherdig å lære danske Betty å bruke skiene, men hun fikk det aldri til. Kjelken har nok vært morsommere. Herrenes puttis og Ragnas «korte» skjørt røper også hvem som brukte skiene.

Fotograf: Advokat Olaf Bjørnstad
Informant: Ellen Five

«Kippa» i Nordbyveien

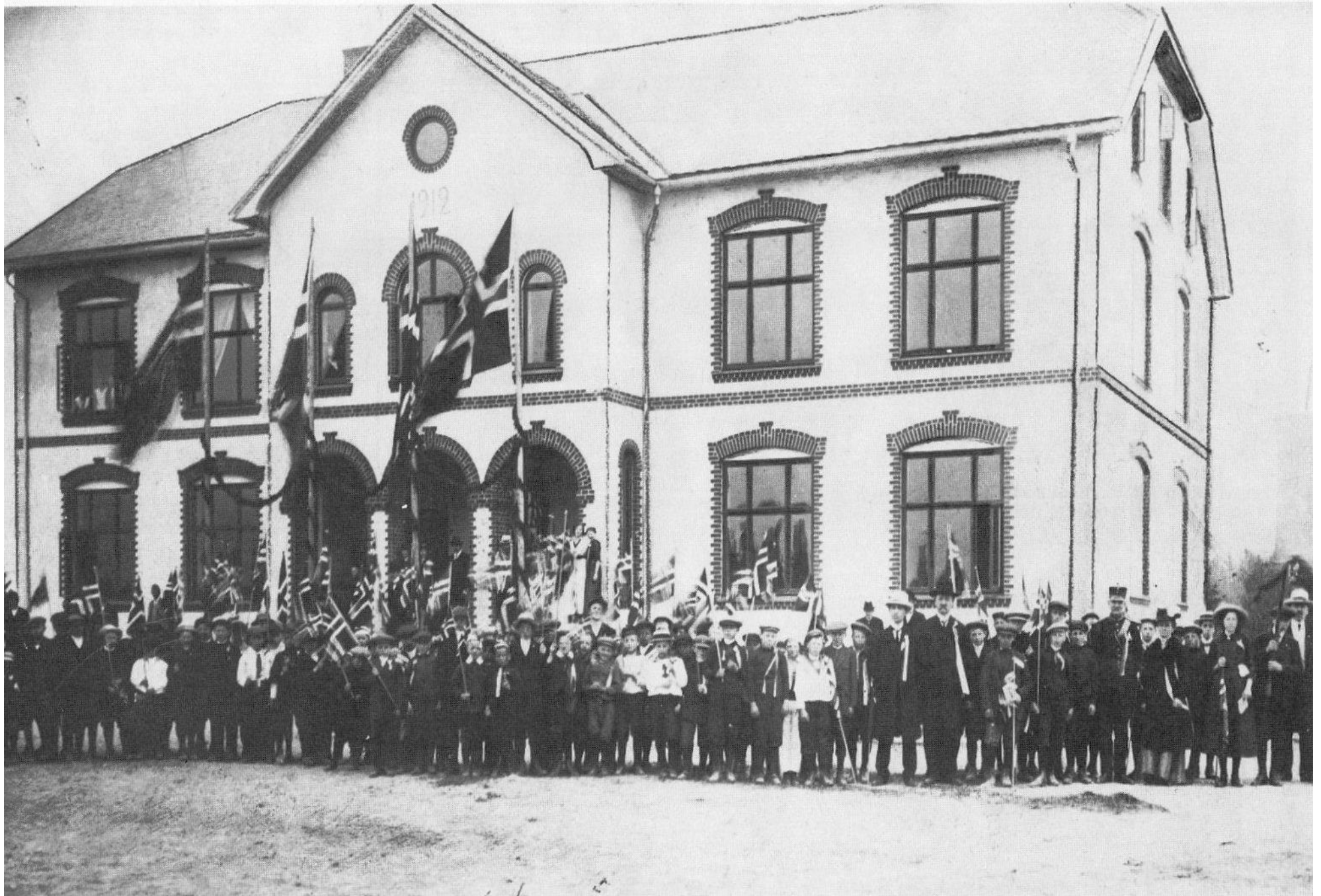
var i mange år et populært serveringssted. Huset ble bygget av snekker Anton Johansen som møbelutvalg. Senere var det kjøttbutikk og bakeri i huset. Omkring 1920 kom fru Kippenes med toget til Ski fra Moss. Hun var på utkikk etter et sted hvor hun kunne drive kafé. Fru Kippenes kom i prat med stasjonsmesteren i Ski, og da han visste at huset i Nordbyveien var til salgs, gikk hun rett opp og kjøpte det; kontant «med penga på bordet!» Fru Kippenes var et arbeidsjern. Hun drev Kippa kafé og «logi for reisende» i 28 år. Tidlig om morgenen tok hun toget til Oslo for å handle fisk og andre ferskvarer til middagsserveringen.

Kippa var et lite hus. Fra Nordbyveien kom en rett inn i kaféen. Det lille utbygget mot øst ble brukt som «logi for reisende». Her bodde det som regel handelsreisende. Familien selv med 3 barn bodde i 2. etasje. «Kippa» har betydd mye for trivselen i Ski. I 1969 kom huset i veien for «linjal-reguleringen» og ble revet for å gi plass til en bredere Nordbyvei.

Fotograf: Østlandets Blad

Informant: Ottar Nilsen

Håkon Eriksen

*Skolebarn og lærere
utenfor den nye
Kontra folkeskole
17 mai 1914*

Da nye Kontra ble bygget i 1912, fikk skolekretsen 7-delt skole. Da bildet ble tatt var det følgende lærere ved skolen: Lærer og kirkesanger Mads Skotner, lærer (og senere redaktør i ØB) Harald Holmås og lærerinne Sigrid Kråbøl. Kontra var Skibyens eneste folkeskole til lenge etter krigen. Da Ski skole ble bygget i 1950-årene, ble Kontra framhaldsskole. Senere ble den yrkesskole for handel og kontor. For tiden heter den «Kontra videregående skole». Om et par år blir det nye endringer. Kultursjefen ønsker seg fylkets idrettsadministrasjon plassert på Kontra når «videregående» flyttes til Langhus.

Det har alltid vært full virksomhet i «nye» Kontra i alle de 76 årene skolen har stått, og det blir spennende å se neste kapitel.

Fotograf O. J. Bjørnstad
Informant: Ingar Bjørnstad
Bygdeboka bind I
Ski Historielag

Tidlig bilde av Ski stasjon

Ski stasjon sto ferdig til åpningen av Østfoldbanens vestre linje i 1879. I flere år lå stasjonsbygningen alene øst for jernbanelinjen, mens resten av bebyggelsen i sentrum lå vest for jernbanebrua. Stasjonsbygningen er i laftet tømmer med utvendig panel. For å markere at Ski var et viktig knutepunkt langs linjen, fikk stasjonsbygningen tårn. Dette tårnet ble brukt som overnattingssted for telegrafisten. Allerede i 1905 ble tårnet fjernet, og det store takoverhenget forandret. I gamle dager var det to restauranter på Ski stasjon – en for annen klasses passasjerer, og en for tredje klasse. God mat og pene jenter var et varemerke! Eget venteværelse for damer som reiste på annen klasse var det også.

Helt til 1972 bodde stasjonsmesteren med familie i annen etasje. Idag brukes 2. etasje som overnattingsrom for personalet. Ved hjelp av utallige innvendige ombygninger har NSB prøvd å oppfylle tidenes forskjellige krav. Resultatet idag er blitt at NSB's eget arkitektkontor ikke regner bygningen for verneverdig. I løpet av 1988 blir den 109 år gamle «stasjon» revet, og Skibyens viktigste hus blir borte.

Fotograf: Ukjent

Informant: Østlandets Blad 21/8-1987, SEFRAK, Ski

«Ski i gamle dager» Temahefte nr. 1.

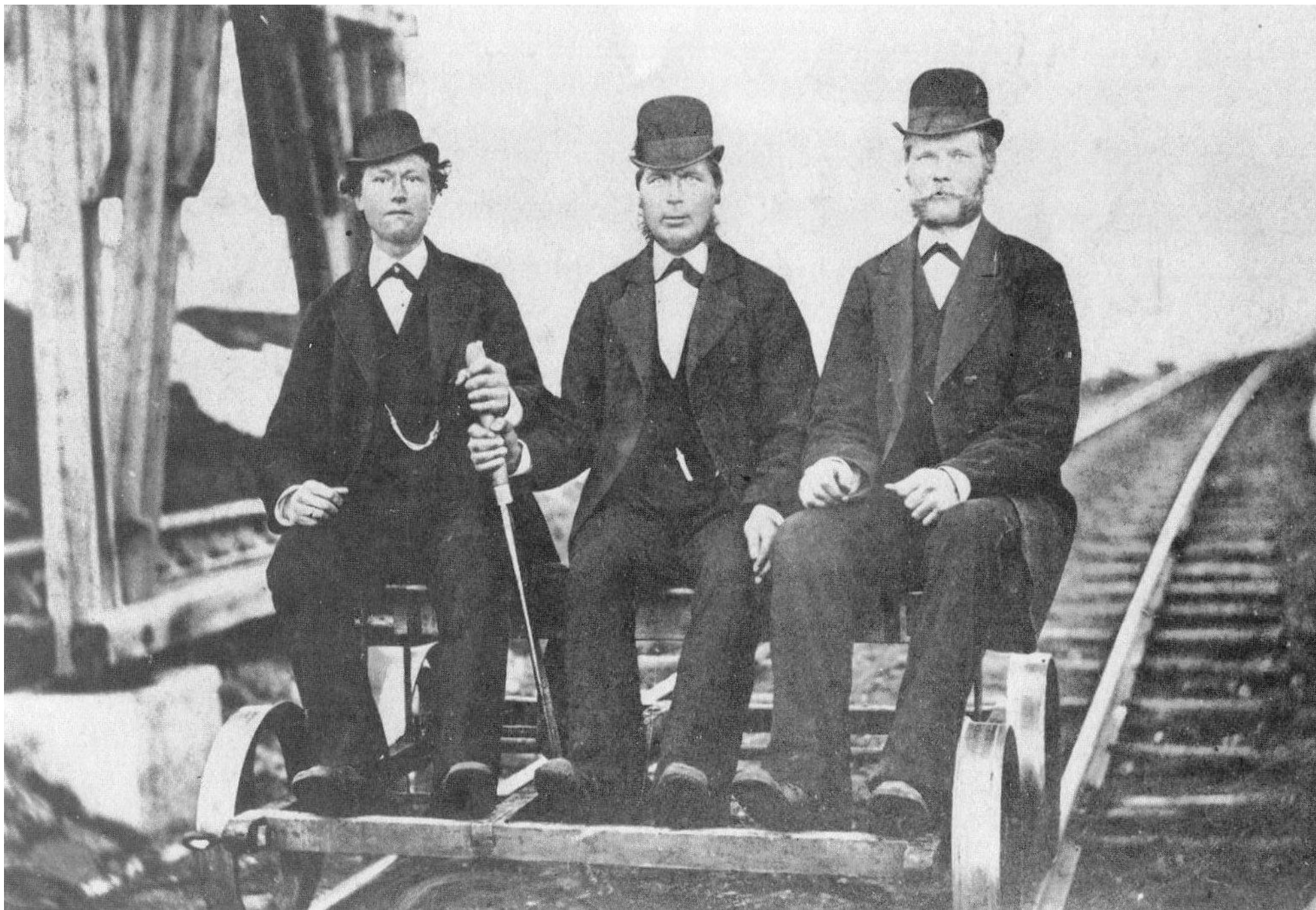
Bondebryllup i Ski

Ski Sanitetsforening arrangerte i juli 1924 en husflidsutstilling og et brudefølge gjennom Skibyen, fra kirken til Samfundsbygningen. «Brudepar» var lærerinne Barbro Myhre og gårdbruker Kristian Haugteien. De red på hver sin hvite hest, og hadde drakter utlånt fra Maihaugen.

Bildet er tatt fra Kirkeveien. I bakgrunnen ligger Rullestad gård.

Fotograf: Distriktslege Chr. Eger

Informant: Østlandet Blad

Søndagstur på dressin

ved Hundebøl bro (Kjeppestad) først på 1900-tallet. Fra venstre: baneformann Gabrielsen, banevokter Olaves Eriksen, banevokter Hverven. Jernbanelinjen mellom Ski og Kråkstad ble kontrollert tre ganger daglig.

Fotograf og informant:
Oscar Eriksen

Skuronn på Store Bru i Siggerud ca. 1925

Mina og Gilbert Bru hadde i 9 år svenske sommergjester som leide hus på gården. Familien het Olander.

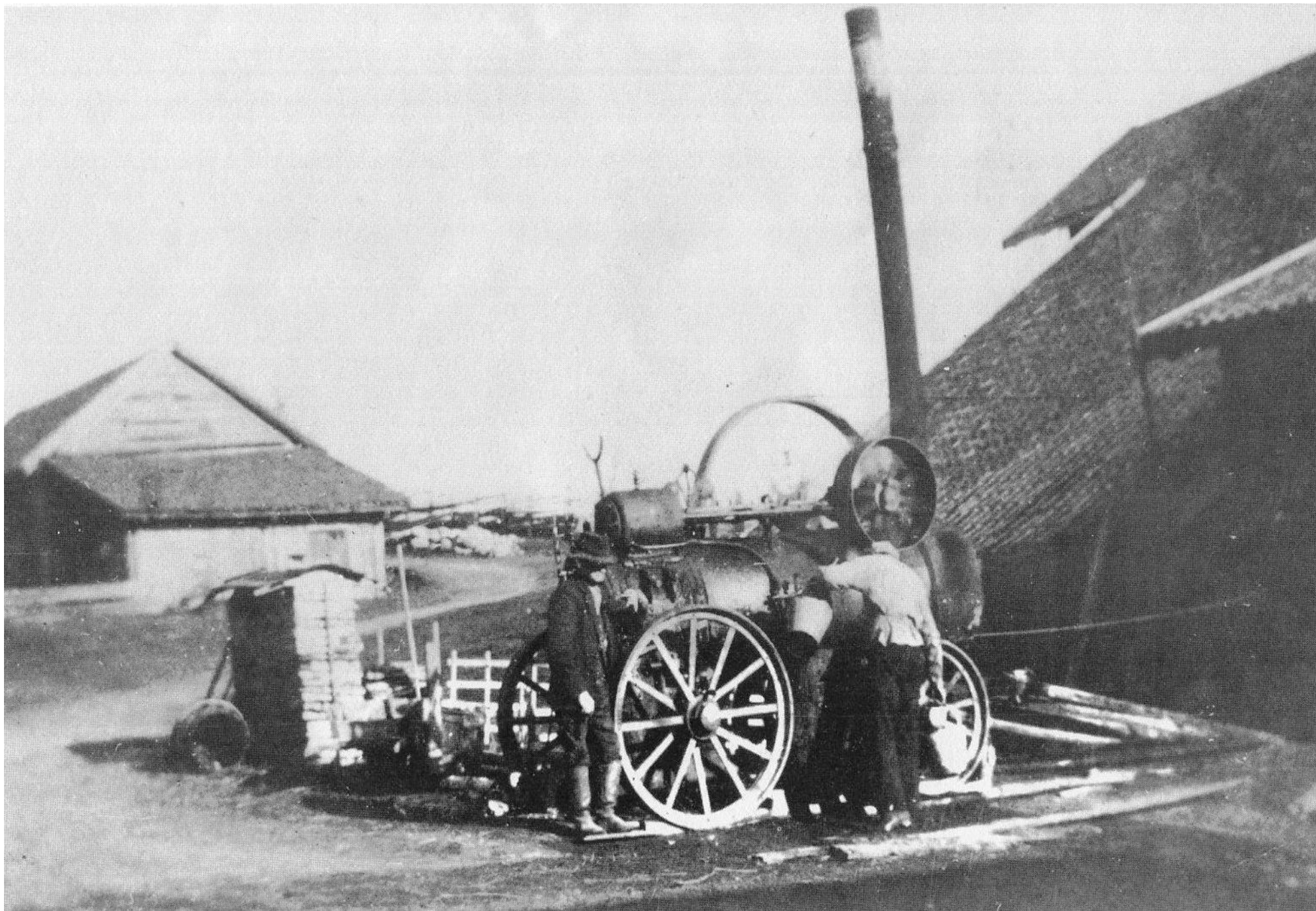
Fra høyre på bildet: Lille frk. Olander, Mina Bru, store frk. Olander, Olav Bru, Gilbert Bru, fru Hukken og hennes tre barn, fru Olander.

De to hestene trekker en slåmaskin med båndavlegger. Maskinen legger av til ett og ett kornband, som etterpå bindes sammen for hånd (selvbinderen er et senere teknisk fremskritt). Kornbanda ble satt til tørk, 4 og 4 mot hverandre i rauk. Huset på Bru er typisk sveitserstil fra 1920-årene.

Fotograf: Ukjent

Informant: Mina Bru

Alfred Gustafson

Tresking på Tronås i Kråkstad ca. 1910

Lokomobilen var en dampmaskin som ble fyrt med ved, og den måtte derfor stå utenfor låven. På bildet ser vi trekkreima til treskeverket inne på låven. Både treskeverket og lokomobilen ble trukket av tre hester hver, og gikk på omgang mellom gårdene.

Fotograf: Ukjent

Informant: Gunhild Berger

Ski Droscheautomobiler 1924

På bildet står drosje-eier Joh. Hagman og sønnen Samuel med firmaets tre biler. Joh. Hagman var født i Sverige i 1864 og kom til Norge i 1893. I 1896 startet han snekkerverksted i det hvite huset på bildet (Princess-bygget ligger der idag). Det var verksted og leilighet i første etasje og private rom i 2. etasje.

I 1916 sluttet Hagman med verkstedet, og startet drosjeforretningen med en Ford. Året etter måtte han utvide med en bil til, fordi Skyss-stasjonen (til Refsum?) ble nedlagt. Enda en bil ble kjøpt i 1918, og i 1925 var det planer om en lastebil til varetransport.

Hagman drev drosjeforretningen til 1940, da han gikk tilbake til snekkeryrket. Mens Hagman drev drosjevirkksomheten leide han ut verkstedet i 1. etg. til pinsemenigheten, som hadde forsamlingslokale der, inntil Salen ble bygget ved Ski torv. Senere ble lokalet snekkerverksted igjen, og leid ut til brødrene Torp.

Foto og informasjon: «Fra Norges næringsveier i tekst og bilder». Follo 1925

Informant: Haakon Eriksen

Familien Kolstad på Vestre Ustvedt

Bildet ble funnet da Ustvedt-huset ble tatt ned for flytting til Walde-marhøy kultursenter. To av personene på bildet er kjent: Jens Kolstad til venstre bakerst, og broren Hans Kolstad i midten. Det ville vært fint om vi kunne få sikker viten om hvem de andre 5 på bildet er. Vi gjetter på at bildet er tatt hos fotograf i byen da familien i sin fineste stas besøkte Verdensutstillingen i 1914.

Fra bygdeboka kjenner vi navnene på hele familien: «Bernt Kålstad, gift 1.g. med Augusta Hansdtr. Frestad, gift 2.g. med Julie Opsal. Hans barn: Ragnvald Frestad; Thorvald; Anna g.m. Johannes Huseby, Skoro; *Jens*; *Hans* (kjøbbmann, Oslo); Anton; Gunhild; g.m. Olaf Mellegård; Harld (Østvet); Jenny, Thora, g.m. Frits Gudim.»

Fotograf: Ukjent

Informant: Richard Mellegård
Bygdeboka bd. II

Ski Historielag ønsker seg flere bilder til fotoarkivet. Den store innsamlingsdagen blir onsdag 9.mars på Waldemarhøy kultursenter, fra kl. 10-19. Da kommer fotografene fra Forbundsmuseet til Ski for å avfotografere bildene. Fordelen med dette er at du får fotografiene med deg igjen med det samme. Passer det bedre å sende oss bildene på forhånd, blir vi selvsagt like glad for det. Bildene blir da returnert til deg etter 9. mars -88.
Bildene sendes til:
Bi Five Magnus, Kirkevn. 32, 1400 Ski

Hva slags bilder ønsker vi oss?

Målet vårt med fotoarkivet er at det skal ha bilder fra alle deler av bygda, og vise alle slags begivenheter, arbeidssteder og redskapsbruk, hverdag og fest, byggeskikk, interiør, klær, leker o.s.v. Bildene bør være fra kommunen eller vise folk fra kommunen. Ingen er for gamle og vi er interessert i bilder helt frem til 1960-tallet. Bildene behøver ikke være tekniske gode – fotografen «tryller» frem skjulte kvaliteter! Et spesielt ønske har vi om klassebilder og konfirmasjonsbilder helt frem til idag.

Opplysninger som vi helst bør ha om bildene:
Fotografens navn, yrke, adresse, fødselsår.
Billedets eier; navn, adresse, fødselsår.
Om billedet ønskes klausulert.

Hvor bildet er tatt og *når* det er tatt. *Hvem* er med på bildet – *navn* på flest mulig. *Hva* foregår. Fortell gjerne mye omkring bildene dine. Vi samler jo til lokalhistorien i Ski, og trenger din historie.

RETTELSE

september -87: Den ene bannerbæreren ved innvielsen av Sterkerud var Hans Åge Mørck, ikke Tor Flakstad som vi skrev.

Ski Historielags kalenderkomite:
Ellen Bunæs, Tulla Bjørnstad, Ivar Johnsen, Haakon Eriksen

SKI KULTURSTYRE
har gitt støtte til utgivelsen av kalenderen.

Ski Historielags fotoarkiv hadde bildene, og Forbundsmuseet i Akershus gjorde fotoarbeidet. Østlandets Blad trykket kalenderen. Kalendariet er godkjent av almanakkforlaget.